

TALOUSARVIOALOITE 615/2001 vp

Määrärahan osoittaminen kasvatuksen keinoja ja vastuuta kehittävään hankkeeseen

Eduskunnalle

Sosiaali- ja terveysministeriön vuoden 2002 yleistavoitteisiin kuuluvat mm. syrjäytymisen ehkäisy ja katkaisu, terveelliset elintavat, toimintakyky ja hyvä elinympäristö. Syrjäytymisen syistä ja seurauksista on jo jonkin verran kertynyt tietoa mm. Stakesin tekemistä eri selvityksistä. Työttömyyden ja sairauksien tiedetään olevan yhtenä tekijänä köyhyyden taustalla. Mm. lastenpsykiatrisilla tutkimuksilla on saatu jonkin verran tietoa myös siitä, mitkä tekijät perheissä ja lapsuudessa vaikuttavat epäedullisesti lapsen ja nuoren psyykkiseen kehitykseen ja hyvinvointiin. Melko runsaasti on olemassa tietoa myös lasten ja nuorten päihteiden käytöstä, häiriökäyttäytymisestä ja itsestä tai toisista piittaamattomasta elämänasenteesta. Niin ikään on voimistumassa käsitys, että lasten ja nuorten ongelmat eivät kosketa pelkästään nk. ongelmaperheitä.

Viimeaikaisessa keskustelussa on korostettu vanhempien ja huoltajien vastuuta lasten kasvatuksessa. Päivähoidon, koulun ja kodin yhteistyön merkitystä on painotettu. Talousarvioehdotuksessa vuodelle 2002 on lisätty resursseja lastenpsykiatriaan ja myös kuntien sosiaali- ja terveydenhuoltoon, erityisesti lasten ja nuorten mielenterveyshäiriöitä ehkäisevään toimintaan sekä ehkäisevään toimeentulotukeen. Sosiaali- ja terveysministeriö on jo aiempina vuosina pyrkinyt vaikuttamaan eri keinoin työ- ja perhe-elämän yhteensovittamiseen.

Yhteiskunnastamme kuitenkin puuttuu toistaiseksi kokonaisnäkemys siitä, millaisia tekijöitä

on hyvin erilaisista lähtökohdista lähteneiden lasten ja nuorten ongelmien taustalla ja millaisia kasvatuksellisia keinoja niin erilaisilla perheillä kuin muilla kasvattajillakin voisi olla. Julkisessa keskustelussa viitataan milloin kasvatuskyvyttömyyteen, milloin huoltajien välinpitämättömyyteen, milloin taas yhteiskunnan koviin arvoihin, monikansallisen viihteen antamiin esimerkkeihin tai yhteiskunnalliseen arvotyhjiöön.

Tässä aloitteessa tarkoitettulla määrärahalla Stakes voi käynnistää hankkeen, joka selvittäisi toisaalta eri toimijatahojen näkemyksiä ongelmien taustoista ja toisaalta etsisi yhteisiä kasvatustarvoja ja -keinoja. Laaja-alaisessa hankkeessa tulisi toimijatahoina olla ainakin erilaiset perheet, päivähoido, koulut, kirkko, vapaaehtoisjärjestöt (mm. nuoriso-, kulttuuri- ja urheilujärjestöt), työmarkkinajärjestöt, tiedotusvälineet sekä yliopistot ja tutkimuslaitokset. Hanke on laaja, ja nyt esitettävällä määrärahalla se pystytään ainoastaan käynnistämään.

Edellä olevan perusteella ehdotamme kunnioittaen,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2002 talousarvioon momentille 33.02.21 lisäyksenä 1 000 000 euroa kasvatuksen keinoja ja vastuuta kehittävän hankkeen käynnistämiseen Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskukseen.

Helsingissä 18 päivänä syyskuuta 2001

Niilo Keränen /kesk
Tanja Karpela /kesk
Inkeri Kerola /kesk
Jaana Ylä-Mononen /kesk

Osmo Puhakka /kesk
Liisa Hyssälä /kesk
Juha Rehula /kesk